

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

від 31.08 2021р.

протокол № 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

директор НВК №131

 О.М. Кізиль

наказ № 112 від 31.08 2021р.

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості освіти
комунального закладу освіти
«Навчально-виховний комплекс №131
«загальноосвітній навчальний заклад І ступеня –
гімназія»
Дніпровської міської ради

(із змінами та доповненнями, внесеними відповідно до чинних нормативних документів Міністерства освіти і науки України впродовж 2019 р. – 2021 р.)

1. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі Положення) комунального закладу освіти «Навчально-виховний комплекс №131 «загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія» Дніпровської міської ради (далі – заклад освіти) розроблено відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту», абзацу другого частини другої статті 42 Закону України «Про повну загальну середню освіту», з метою забезпечення формування та функціонування внутрішньої системи якості освіти.

1.2. Внутрішня система забезпечення якості освіти - це сукупність умов, процедур і заходів у закладі освіти, що забезпечують ефективність освітніх і управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання здобувачів освіти, формування їхніх ключових компетентностей, сприяють всебічному розвитку особистості учнів.

1.3. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти визначає:

- цілі внутрішньої системи;
- компоненти внутрішньої системи;
- періодичність і механізм самооцінювання (опис вимог/правил і критеріїв само оцінювання окремих компонентів та напрямів внутрішньої системи, вимірні показники результатів, методи збору інформації).

1.4. Цілі :

- підвищення якості освітніх послуг і забезпечення довіри до результатів навчання;
- створення умов навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу;
- отримання постійного зворотнього зв'язку від учасників освітнього процесу щодо якості освіти. Відзначення успішних практик та реагування на виявлені проблеми;
- прийняття обґрунтованих управлінських рішень, які спрямовані на підвищення якості освіти та освітньої діяльності;
- вдосконалення освітнього середовища, системи оцінювання здобувачів освіти, педагогічної діяльності, управлінських процесів закладу освіти;
- забезпечення прозорості діяльності закладу освіти і готовності до змін в інтересах учасників освітнього процесу.

1.5. Етапи розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- 1) визначення компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- 2) забезпечення функціонування компонентів внутрішньої системи;
- 3) самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу (далі – само оцінювання) для їх подальшого вдосконалення;
- 4) складання та затвердження Стратегії розвитку закладу.

1.6. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти спирається на такі **принципи:**

- дитиноцентризм;
- автономія закладу освіти, яка передбачає самостійність у виборі форм і методів навчання, визначення стратегії і напрямів розвитку закладу освіти, які відповідають нормативно-правовим документам, Державним стандартам загальної середньої освіти;
- цілісність системи управління якістю освіти;

- постійне вдосконалення освітніх та управлінських процесів;
- гнучкість і адаптивність системи освітньої діяльності.

1.7. Внутрішня система забезпечення якості освіти включає напрями освітньої діяльності закладу освіти:

- освітнє середовище;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;
- управлінські процеси закладу освіти.

1.8. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

2. Компоненти внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Відповідно до частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти включає:

- 1) стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
 - 2) систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
 - 3) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
 - 4) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
 - 5) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
 - 6) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи учнів;
 - 7) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
 - 8) створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
 - 9) створення безпечного освітнього середовища;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

2.1. Стратегія (політика) забезпечення якості освіти орієнтована на забезпечення:

- відповідності результатів навчання здобувачів освіти державним стандартам освіти;
- партнерства у навчанні та професійній взаємодії;
- недискримінації, запобігання та протидії боулінгу (цькуванню);
- академічної доброчесності під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності;
- прозорості та інформаційної відкритості діяльності закладу освіти;
- умов для безперервного професійного зростання педагогічних працівників;
- справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів, професійної діяльності педагогічних працівників;
- умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій учнів (у разі потреби);
- академічної свободи педагогічних працівників.

2.2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності відображені в **Положенні про академічну доброчесність** (окремо розглянуте і схвалене педагогічною радою закладу освіти) (**додаток 1**).

Процедурами забезпечення академічної доброчесності є інформування учасників освітнього процесу про принципи академічної доброчесності, запобігання академічної недоброчесності за допомогою встановлення певних правил в освітньому процесі, реагування на випадки порушення академічної доброчесності, відповідальності за порушення. Формування системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності спрямоване на недопущення таких явищ, як плагіат, фальсифікація, списування, несправедливе оцінювання, корупція тощо.

2.3. Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання розроблені на основі визначених законодавством критеріїв оцінювання шляхом їх конкретизації відповідно до навчальних предметів, форм організації освітнього процесу, видів діяльності учнів.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- формувальна;
- діагностична;
- мотиваційно-стимулююча ;
- розвивальна;
- орієнтуальна;
- коригувальна;
- прогностична;
- констатувальна;
- виховна.

Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками.

Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Процедури проведення різних видів оцінювання (формувального, поточного, тематичного, семестрового, річного, державної підсумкової атестації) мають бути прозорими та відповідати політиці справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів, політиці забезпечення компетентісного підходу в оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційнокомунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати

свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

В закладі розроблене Положення про оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» (додаток 2).

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-11 класів здійснюється відповідно до «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти та науки України від 19.08.2016 №1009) (додаток 3).

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти затверджені педагогічною радою закладу, розміщені на веб-сайті закладу та містяться в чинних нормативно-правових актах, освітній програмі закладу, навчальних програмах.

Інформація про результати навчання здобувачів освіти оголошується безпосередньо учневі та його батькам.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів із системою та критеріями її оцінювання.

Для врахування думки здобувачів освіти щодо зрозумілості, прозорості та об'єктивності системи оцінювання можуть проводитися опитування учнів.

В закладі здійснюється Моніторинг результатів навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до **Програми моніторингу (додаток 4)** : загальний та предметний (за підсумками 1 семестру, навчального року, державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання).

Результати навчання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи.

2.4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників застосовуються з метою організації безперервного розвитку педагогічних працівників. Критерії оцінювання педагогічної діяльності визначаються з урахуванням кваліфікаційного рівня, відповідних професійних стандартів вчителя (додаток 5).

Метою педагогічної діяльності в системі забезпечення якості освіти є:

- постійне підвищення якості освіти;
- формування довіри здобувачів освіти та батьківської громадськості до закладу освіти;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Політика та процедури забезпечення якості освіти педагогічними працівниками, адміністрацією передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- дотримання норм академічної доброчесності;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Політика забезпечення якості освіти орієнтована на:

- відповідність результатів навчання здобувачів освіти Державним стандартам;
- партнерство всіх учасників освітнього процесу;
- академічну доброчесність під час навчання, викладання, наукової та методичної роботи;
- умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій;
- академічної свободи педагогічних працівників у виборі форм і методів освітньої діяльності для забезпечення якісної освіти.

Процедурами оцінювання педагогічної діяльності є розроблення певної шкали оцінювання відповідно до наказу МОН України від 06.10.2010 р. № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», наказу МОН України від 15.01.2018 р. № 36 «Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної освіти», наказу МОН України від 27.12.2018 р. № 1190 «Про сертифікацію педагогічних працівників», наказу Мінекономіки від 23.12.2020 р. № 2736 «Про затвердження професійних стандартів», наказу МОН України від 09.01.2019 р. № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 127 від 04.02.2020 р., № 493 від 30.04.2021 р., проведення внутрішнього моніторингу, визначення професійних компетентностей, які потребують удосконалення (за потреби).

Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами, професійним стандартом та вимогами щодо професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації. Відповідність фаховості вчителя визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації.

Основними напрямками оцінювання педагогічної діяльності є:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.
- постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.
- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, іншими працівниками закладу освіти на засадах партнерства.
- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

1. Підвищення професійного, загальнокультурногорівнів та педагогічної майстерності:
 - 1.1. Знання нормативно-правових документів;
 - 1.2. Знання предмету;
 - 1.3. Рівень володіння методикою викладання;
 - 1.4. Володіння сучасними освітніми методиками та технологіями;
 - 1.5. Якісне використання технологій дистанційного навчання;
 - 1.6. Формування в учнів навичок самостійної роботи, вміння застосовувати знання на практиці;
 - 1.7. Участь у вебінарах, конференціях, семінарах, конкурсах професійної майстерності;
 - 1.8. Наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
 - 1.9. Використання в освітньому процесі цифрових технологій;
 - 1.10. Обсяг та рівень самоосвіти;
2. Виконання освітньої програми для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання:
 - 2.1. Забезпечення належного рівня викладання навчального предмету відповідно до Державних стандартів;
 - 2.2. Забезпечення динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти;
 - 2.3. Застосування особистісно-орієнтованого та індивідуального підходу до учнів;
 - 2.4. Результативність навчальних досягнень учнів;
 - 2.5. Рівень позакласної роботи з предмету.
3. Результати атестації педагогічних працівників, підвищення кваліфікації.
4. Дотримання академічної доброчесності та забезпечення її дотримання здобувачами освіти.
5. Виконання установчих документів, Правил внутрішнього трудового розпорядку, посадової інструкції.
6. Вміння вирішувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт з учнями, їх батьками, колегами по роботі.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності вчителя здійснюється шляхом проведення моніторингового дослідження. У закладі розроблено інструментарій оцінювання у балах: від 1 до 3. У разі відсутності одного з показників бали за нього не виставляються.

Результати діяльності педагогічних працівників обговорюються на педагогічній раді, засіданнях науково-методичної ради, методичних об'єднань.

Результати діяльності педагогі в рахуються при проведенні атестації, визначенні морального та матеріального заохочення педагогічних працівників.

З метою вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до статті 59 Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин.

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

2.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти (додаток 6) ґрунтуються на неухильному дотриманні вимог законодавства та враховують, що така діяльність спрямована на забезпечення якості освіти в закладі освіти. Управлінський цикл передбачає стратегічне та поточне планування освітньої діяльності, організацію освітнього процесу, здійснення моніторингу виконання поставлених завдань.

Процедурами, що забезпечують якість освітнього процесу, є планування діяльності закладу освіти, визначення режиму роботи закладу освіти, прийняття на роботу та звільнення працівників, забезпечення відкритого доступу до певної інформації, визначеної законодавством, реагування на звернення, випадки булінгу (цькування) тощо.

Керівництво закладом загальної середньої освіти здійснює директор, повноваження якого визначаються законом, статутом закладу освіти та контрактом.

Керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень:

- організовує діяльність закладу освіти;
- забезпечує організацію освітнього процесу та здійснення контролю за виконанням освітніх програм;
- забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- забезпечує умови для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю закладу освіти.

Рішеннями керівника закладу вводяться в дію рішення педагогічної ради закладу загальної середньої освіти.

Педагогічна рада є колегіальним органом управління закладу, повноваження якої визначаються Законом України «Про освіту» і статутом

закладу освіти.

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу освіти є загальні збори (конференція). Директор закладу звітує на загальних зборах про свою роботу. Оцінювання роботи керівника закладу здійснюють учасники конференції шляхом таємного голосування.

Організацію, керівництво і контроль окремих напрямів освітнього процесу здійснюють заступники директора, діяльність яких визначено посадовою інструкцією та функціональними обов'язками.

Заступник керівника, педагогічні та інші працівники закладу призначаються на посаду та звільняються з посад керівником закладу. Заступник директора звітує про свою діяльність перед педагогічною радою та керівником закладу.

У закладі загальної середньої освіти можуть функціонувати методичні об'єднання, що охоплюють учасників освітнього процесу та спеціалістів певного професійного спрямування.

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних завдань, а саме:

- забезпечення організації освітнього процесу;
- визначення найбільш ефективних форм реалізації стратегічних завдань;
- ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі;
- створення безпечного освітнього середовища;
- забезпечення діяльності органів самоврядування, громадського контролю за діяльністю закладу;
- створення умов для здорового способу життя здобувачів освіти та працівників;
- створення умов для творчого зростання педагогічних працівників.

Основними напрямками управління закладом освіти в рамках внутрішньої системи є:

- якість освіти;
- рівень професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

Оцінювання управлінських процесів закладу здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України від 30.11.2020 №1480, які в обов'язковому порядку розміщені на веб-сторінці закладу.

Критерії оцінювання управлінських процесів визначають ефективність управлінської діяльності закладу, що включає стан реалізації управлінських функцій керівним складом, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівного складу у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на результатах самооцінювання освітньої діяльності закладу.

3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Забезпечення професійного розвитку вчителів.
5. Формування позитивного іміджу закладу.
6. Створення безпечного освітнього середовища.
7. створення в закладі інклюзивного середовища.
8. Застосування цифрових технологій в освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.

Основними напрямками оцінювання управлінської діяльності є:

- наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Критерії оцінювання управлінської діяльності визначені відповідно наказу МОН України від 09.01.2019 р. № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 127 від 04.02.2020 р., № 493 від 30.04.2021 р., зазначені у Механізмі проведення самооцінювання діяльності закладу освіти (у додатку 10).

2.6. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи учнів, реалізується через процедури добору педагогічних кадрів, ініціювання перед засновником закладу освіти щодо розвитку матеріально-технічної бази, використання інформаційних ресурсів (ресурсів бібліотеки, використовуваних педагогічними працівниками освітні ресурси).

2.7. Забезпечення в закладі освіти інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти оптимізує управлінські процеси, сприяє прозорості та інформаційної відкритості діяльності закладу освіти.

До відповідних процедур належать:

- створення баз даних про учнів та працівників закладу;
- використання системи документообігу в закладі освіти;
- використання електронних ресурсів для комунікації членів педагогічного колективу;
- висвітлення інформації про діяльність закладу у відкритому доступі на вебсайті закладу освіти (**Положення про вебсайт** окремо розглянуте і схвалене педагогічною радою закладу освіти) (**додаток 7**).

2.8. Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування забезпечує реалізацію

прав усіх учнів на освіту, їхню мотивацію до навчання, фізичну, психологічну та соціальну безпеку, комфортні умови праці та навчання.

Основними завданнями для створення інклюзивного середовища є:

- створення всіх необхідних умов для здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- контроль забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- забезпечення психологічного супроводу та процесів соціалізації;
- створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- створення позитивного мікроклімату в класах з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

Процедурами, що забезпечують інклюзивне середовище в закладі освіти є:

- розроблення індивідуальних програм розвитку для осіб з особливими освітніми потребами;
- налагодження роботи команди психолого-педагогічного супроводу;
- моніторинг учасників освітнього процесу для адаптації освітнього середовища.

2. 9. Створення безпечного освітнього середовища

Відповідно до пункту 1 частини першої Закону України «Про повну загальну середню освіту» безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди.

Основними складовими безпечного та ефективного освітнього середовища є:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- відсутність дискримінації та насильства;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню).

З метою створення безпечного освітнього середовища впроваджується комплексний підхід у сфері запобігання та проявам булінгу (цькування), який передбачає розробку та оприлюднення:

- **правил поведінки здобувачів освіти в закладі освіти (додаток 8);**
- **плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти (додаток 9);**
- порядку подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти (форма заяви, примірний зміст, терміни та процедуру розгляду (з дотриманням конфіденційності) відповідно до законодавства тощо);
- порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальності осіб, причетних до булінгу (цькування) тощо.

Основні завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти в частині створення безпечного освітнього середовища:

- дотримання Правил для здобувачів освіти;
- формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості, а також необхідних життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, а саме: спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних соціальних компетентностей;
- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатої, фізично досконалої особистості;
- впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як кібербулінг, булінг тощо;
- профілактика девіантної поведінки, злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

3. Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- аналіз стану освітньої діяльності та управлінських процесів закладу освіти;
- визначення пріоритетних цілей та завдань;
- визначення напрямів діяльності закладу для здійснення самооцінювання;
- складання річного плану роботи закладу відповідно до напрямів та компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розподіл повноважень та обов'язків працівників закладу;
- організація процесів внутрішньої системи забезпечення якості освіти відповідно до визначених компонентів;
- вивчення процесів внутрішньої системи забезпечення якості освіти відповідно до визначених компонентів (моніторинг процесів системи, аналіз результатів моніторингу);
- визначення рівня (1,2,3,4) якості функціонування системи;
- визначення результатів функціонування системи;
- визначення шляхів удосконалення системи;
- звітування;
- визначення заходів для вдосконалення функціонування системи (планування).

4. Затвердження та оприлюднення документу про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти

Розроблена Стратегія (політики) та процедури виносяться на обговорення педагогічної ради закладу освіти, схвалюється на її засіданні та затверджується керівником закладу освіти. Документ оприлюднюється на сайті закладу освіти.

Працівники закладу освіти обізнані з:

- політикою та процедурами забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти та її цілями;
- своїм внеском у результативність забезпечення якості ;
- очікуваними результатами впровадження політики якості освіти.

5.Самооцінювання

Самооцінювання є процесом вивчення та оцінювання ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти з метою вдосконалення освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Для організації само оцінювання слід передбачити:

- збір та аналіз інформації, отриманої під час спостереження, опитування, вивчення документації;
- узагальнення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Напрями освітньої діяльності, за якими здійснюється само оцінювання (такі , як напрями функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі освіти):

- освітнє середовище;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;
- управлінські процеси закладу освіти.

5.1. Моделі самооцінювання:

1. Щорічне комплексне самооцінювання (за 4 напрямками).
2. Щорічне самооцінювання за певними напрямками діяльності і періодично – комплексне оцінювання.
3. Щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти (початкова, базова, профільна освіта).

Комплексне самооцінювання якості освітніх та управлінських процесів доцільно проводити після визначення компонентів внутрішньої системи та умов їх функціонування, що закріплюються даним Положенням, а також за рік до проведення планового інституційного аудиту в закладі освіти.

Крім керівництва закладу освіти та/або особи, відповідальної за проведення самооцінювання, до проведення спостереження за станом освітнього середовища можна залучати батьків і представників органів самоврядування в закладі освіти.

5.2. Мета проведення самооцінювання в закладі освіти:

- прийняття відповідних управлінських рішень для вдосконалення внутрішньої системи;

- визначення пріоритетних напрямів удосконалення освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- аналіз тенденцій в освітній діяльності закладу освіти і коригування річного плану та/або стратегії розвитку закладу;
- аналіз динаміки оцінювання освітньої діяльності закладу педагогічними працівниками, учнями, батьками (шляхом співставлення результатів опитування учасників освітнього процесу впродовж кількох років).

5.3. Механізм самооцінювання розроблено на основі механізму оцінювання, що застосовується під час інституційного аудиту, відповідно до вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти (**додаток 10**).

Тривалість, періодичність та етапи вивчення й оцінювання визначаються на початку поточного навчального року. Самооцінювання здійснюється за планом/графіком впродовж навчального року, результати якого узагальнюються, оприлюднюються та обговорюються в кінці навчального року.

Для оцінювання виконання вимог/правил слугують:

- критерії (підстави для оцінювання);
- індикатори (показники, що відображають стан об'єктів спостереження, їх якісні або кількісні характеристики);
- методи збору відповідної інформації, яка підлягає аналізу та оцінюванню.

5.4. Методи збору інформації, інструментарій під час здійснення самооцінювання:

5.4.1. Опитування учасників освітнього процесу (анкетування, індивідуальне інтерв'ю, фокус-групове дослідження).

Опитування може бути письмовим (анкетування) або усним (інтерв'ю)/

Анкетування дозволяє отримати інформацію про ставлення учасників освітнього процесу до певних питань діяльності закладу.

Використовуються анкети для педагогічних працівників, учнів та батьків.

У разі проведення анкетування онлайн використовуються цифрові ресурси, що дозволяють автоматизоване оброблення відповідей.

Використовуються анкети відкритого, закритого, комбінованого типів.

Індивідуальне інтерв'ю дає можливість отримати конкретизовану інформацію щодо ставлення особи до проблеми та/або явища в закладі освіти.

Індивідуальне інтерв'ю може бути структурованим або неструктурованим.

Структуроване інтерв'ю проводиться за заздалегідь підготовленими питаннями, які передбачають чіткі відповіді (наприклад, «Які види оцінювання Ви використовуєте для перевірки ключових компетентностей?»). Фіксація відповідей може здійснюватися на бланках опитування або спеціально підготовлених формах.

Неструктуроване інтерв'ю може містити одне або декілька значних за змістом питань, які потребують розповіді у відповідях (наприклад «Розкажіть, будь ласка, як Ви розумієте політику академічної доброчесності у закладі освіти?»). при цьому доцільно використовувати протокольну фіксацію відповідей для аналізу одержаної інформації.

Групове інтерв'ю (фокус-групове дослідження) передбачає проведення співбесіди на визначену тему з групою осіб (6-12). Учасники групи спілкуються між собою, а модератор спрямовує дискусію, щоб охопити заявлену тему та

надати можливість висловитися всім учасникам. Фіксація результатів може здійснюватись організатором фокус-групи (у тому числі за допомогою технічних пристроїв) або третьою особою.

5.4.2. Спостереження (за освітнім середовищем, проведенням навчальних занять тощо).

Спостереження за станом освітнього середовища дає можливість зафіксувати наявність чи відсутність для освітнього процесу матеріально-технічної бази, забезпечення інклюзивності середовища, дотримання санітарно-гігієнічних вимог, норм охорони праці та безпеки життєдіяльності, визначити дієвість плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію боулінгу (цькуванню) в закладі освіти, проаналізувати культуру взаємовідносин у закладі освіти тощо.

Спостереження за проведенням навчального заняття допомагає оцінити рівень педагогічної діяльності вчителів, потреби розвитку їх професійних компетентностей або надання їм підтримки, систему навчальних досягнень учнів.

Слід звернути увагу на:

- формування та розвиток ключових компетентностей у здобувачів освіти;
- спрямованість навчального заняття на формування в учнів ціннісних ставлень;
- оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття, реалізацію засад формувального оцінювання;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій , обладнання, засобів навчання;
- комунікацію педагогічного працівника та учнів;
- організацію роботи з особами з особливими освітніми потребами (у разі їх наявності).

5.4.3. Вивчення документації:

річний план роботи закладу освіти, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо.

Вивчення документації закладу освіти дає можливість отримати інформацію щодо освітньої діяльності закладу, а також забезпечує умови для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі аналізу задуманих процесів у закладі освіти.

5.4.4. Моніторинг освітньої діяльності. Основним інструментом оцінки стану ефективності освітнього та управлінського процесів є моніторинг.

Моніторинг охоплює напрями освітньої діяльності:

- навчальних досягнень здобувачів освіти;
- педагогічної діяльності;
- за освітнім середовищем (санітарно-гігієнічні умови; норми охорони праці та безпеки життєдіяльності; стан забезпечення навчальних приміщень обладнанням, засобами навчання; якість харчування; відвідування учнями закладу освіти, моніторинг збереження здоров'я, виконання заходів, спрямованих на протидію боулінгу (цькуванню) тощо).

Внутрішні моніторинги проводяться для відстеження динаміки результатів навчання учнів, якості викладання навчальних предметів, відвідування учнями закладу освіти, ефективності управлінських процесів тощо.

Механізм підготовки та проведення моніторингу визначається Порядком проведення моніторингу якості освіти, затвердженим наказом міністерства освіти і науки України від 16 січня 2020 року № 54. Результати моніторингу оприлюднюються на вебсайті закладу освіти.

Окремі методи збору інформації (опитування, спостереження за проведенням навчальних занять) можуть застосовуватися з використанням цифрових технологій (в умовах віддаленості учасників освітнього процесу під час дистанційного навчання, карантинних обмежень тощо).

5.5. Узагальнення результатів самооцінювання.

Інформація, одержана в ході опитування, спостереження, вивчення документації та моніторингу, узагальнюється та на її основі визначаються тенденції в організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти, досягнення та труднощі у формуванні внутрішньої системи.

Рівні оцінювання якості освітньої діяльності та ефективності внутрішньої системи:

- перший (високий),
- другий (достатній),
- третій (вимагає покращення),
- четвертий (низький).

5.6. Обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання

Результати самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти розглядаються на засіданні педагогічної ради, обговорюються з представниками учнів і батьків на Загальних зборах закладу (конференції).

Для забезпечення прозорості та інформаційної відкритості закладу результати самооцінювання оприлюднюються на вебсайті закладу.

Результати самооцінювання є частиною річного звіту роботи закладу та дають змогу якісніше спланувати роботу на наступний навчальний рік.

Результати самооцінювання враховуються при складанні річного плану роботи закладу, освітньої програми, коригуванні Стратегії розвитку закладу.